

L'ensenyament de les matemàtiques

XAVIER BESALÚ

La pedagogia és, per essència, teoria i pràctica: malament si es fa només discurs, que fàcilment pot derivar cap a l'especulació o la prèdica; malament també si es limita als materials i recursos sense tenir cura d'una bona fonamentació científica i experimental. A Catalunya, a pesar de múltiples crítiques, gairebé sempre insensates i injustes, provinents de l'àmbit polític i cultural, disposem d'una institució rigorosa i valenta que enalteix la ciència pedagògica: estem parlant de Rosa Sensat, l'associació creada, entre altres, per la matemàtica i mestra Maria Antònia Canals, autora de la col·lecció que presentem, que es clourà aquest 2010 amb quatre volums més (*Problemes i més problemes*, *Mesures i geometria*, *Nombres i operacions II* i *Càlcul amb reglets numèrics*); tot plegat forma una obra que depassarà llargament les 1.000 pàgines.

Com diu ella mateixa en el pròleg, aquesta és l'obra d'una vida: «el recull del meu pas pel món de l'educació matemàtica, gestat durant tota la meua vida de mestra»; una empresa que, probablement, només es pot emprendre quan es viu amb plenitud la vellesa, i feta amb la voluntat no pas d'imposar res, ni de supplantar ningú, sinó de suggerir i d'encomanar.

L'estructura de cada volum de la col·lecció és semblant: un pròleg; una introducció al tema, d'extensió variable; un conjunt d'orientacions didàctiques, d'activitats i materials organitzats per blocs (normalment tres); uns annexos amb plantilles i fitxes fotocopiabils i adaptables perquè cada mestre es pugui fer el seu propi material, que remetem al web del GAMAR (el Gabinet de Materials i de Recerca per a la Matemàtica a l'Escola), dirigit per l'autora; i, en alguns casos, un epíleg.

Heus aquí algunes petites mostres de la saviesa i la solidesa que traspuen aquests llibres. En referència al càlcul:

«L'única porta autèntica al món del càlcul és la del càlcul mental, és a dir, manipular quantitats en la ment, sense materials a les mans i sense suport gràfic a la vista». En parlar de geometria: «Primer els moviments (hi ha una íntima relació entre geometria i motricitat), després els materials; només en tercer lloc ha de venir l'expressió plàstica, que és el llenguatge de la geometria; no té cap sentit fer geometria amb fitxes». O pel que fa als problemes: «Un problema no és una activitat d'aplicació, ni es pot assolir competència a través de la repetició mecànica, que és el que sol passar. Un problema és una situació nova que ens planteja un o més interrogants, és un repte que ens obliga a imaginar, a pensar, a trobar camins i alternatives de solució».

En fi, aquests Dossiers són una autèntica joia que, si aquest fos un país assenyat i competent, i si la preocupació per l'educació anés més enllà de l'anèdota i la retòrica, haurien de fer rics tant la Maria Antònia com els seus editors.

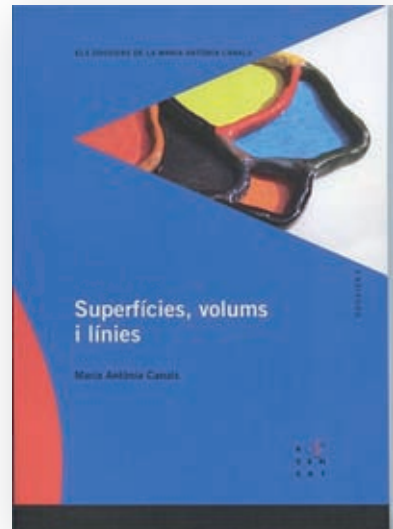

JOAN ARMANGUÉ

Ernest Lluch i l'economia de l'Empordà

Brau Edicions.
Figueres, 2010. 94 pàgines.

L'economista i exalcalde socialista de Figueres fa, sobre la base del pensament del polític assassinat, una anàlisi de l'evolució de l'economia empordanesa des del segle XVIII fins als nostres dies. El llibre parteix d'una conferència del mateix títol pronunciada el 2009.

MARIA ANTÒNIA CANALS

Col·lecció Els Dossiers de la Maria Antònia Canals

1. Primers nombres i primeres operacions
2. Fraccions
3. Estadística, combinatòria i probabilitat
4. Lògica a totes les edats
5. Superfícies, volums i línies
6. Transformacions geomètriques

Associació de Mestres Rosa Sensat.
Barcelona, 2009.

MARTA MATO

El senyor del Pirineu

CCG Edicions.
Girona, 2010. 110 pàgines.

Una novel·la de bandolers que tria el camí de l'humor més que de la tragèdia. Tot i això, en la narració hi abunden traïcions i venjances. És obra d'una jove autora colomenca apadrinada per una de les conreadores habituals del gènere històric: Assumpció Cantalozella.